

DİNLER TARİHİ

İNANÇ VE MİTOLOJİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

HISTORY of RELIGIONS

JOURNAL FOR STUDIES OF BELIEF AND MYTHOLOGY

CİLT / VOLUME 1 | SAYI / ISSUE 1

NİSAN / APRIL 2024

Sahibi

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Adına Sahibi / Owner on Behalf of Social Sciences University of Ankara

Prof. Dr. Musa Kazım Arıcan

Rektör / Rector

Editör / Editor

Prof. Dr. Ali Osman KURT – Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi – Ankara, Türkiye

Editör Yardımcıları / Co-editors

Prof. Dr. Mehmet ALICI – Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi – Ankara, Türkiye

Doç. Dr. Şevket ÖZCAN – Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi – Ankara, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Bilal PATACI – İstanbul Üniversitesi – İstanbul, Türkiye

Etik Editörü / Ethic Editor

Prof. Dr. Ahmet TÜRKAN – Necmettin Erbakan Üniversitesi – Konya, Türkiye

Periyot / Period

Yılda 2 Sayı (Nisan & Ekim) | Period: Biannually (April & October)

Yayın Dili / Publication Language

Türkçe & İngilizce / Turkish & English

Dizgi / Typesetting

Bilal PATACI

Yayıncı / Publisher**ASBÜ YAYINLARI**

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Hükümet Meydanı No:2, 06050, Ulus/Altındağ/Ankara

Tel:+90 312 596 44 44 – 45 Fax:+903123118600 PTT Kep:Asbü@hs01.kep.tr

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Mehmet ALICI – Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi – Ankara, Türkiye
Prof. Dr. Dursun Ali AYKIT – Marmara Üniversitesi – İstanbul, Türkiye
Prof. Dr. Bekir Zakir ÇOBAN – Ege Üniversitesi – İzmir, Türkiye
Prof. Dr. Salime Leyla GÜRKAN – İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi – İstanbul, Türkiye
Prof. Dr. Ali Osman KURT – Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi – Ankara, Türkiye
Prof. Dr. Muhammet TARAKÇI – Uludağ Üniversitesi – Bursa, Türkiye
Prof. Dr. Süleyman TURAN – Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi – Rize, Türkiye
Doç. Dr. Abdullah ALTUNCU – Kilis 7 Aralık Üniversitesi – Kilis, Türkiye
Doç. Dr. Zafer DUYGU – Dokuz Eylül Üniversitesi – İzmir, Türkiye
Doç. Dr. Cemil KUTLUTÜRK – Ankara Üniversitesi – Ankara, Türkiye
Doç. Dr. Şevket ÖZCAN – Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi – Ankara, Türkiye
Doç. Dr. Halil İbrahim ŞENAVCU – İzmir Katip Çelebi Üniversitesi – İzmir, Türkiye
Doç. Dr. Bilal TOPRAK – Düzce Üniversitesi – Düzce, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Bilal PATACI – İstanbul Üniversitesi – İstanbul, Türkiye

Alan Editörleri / Section Editors

Doç. Dr. Tolga Savaş ALTINEL – Yalova Üniversitesi – Yalova, Türkiye
Doç. Dr. Emine BATTAL – Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi – Rize, Türkiye
Doç. Dr. Hesam Serra AKSEL DURMUŞ – Hitit Üniversitesi – Çorum, Türkiye
Doç. Dr. Halil TEMİZTÜRK – Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi – Tekirdağ, Türkiye
Doç. Dr. İsmet TUNÇ – Şırnak Üniversitesi – Şırnak, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Merve AR – Ondokuz Mayıs Üniversitesi – Samsun, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Yetkin KARAOĞLU – Ordu Üniversitesi – Ordu, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Yunus KAYMAZ – Bingöl Üniversitesi – Bingöl, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Fatih MEMİÇ – Kırklareli Üniversitesi – Kırklareli, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Arzu YILDIZ – Trabzon Üniversitesi – Trabzon, Türkiye
Dr. Arif GÖREN – Muş Alparslan Üniversitesi – Muş, Türkiye

Kitap İnceleme Editörü / Book Review Editor

Doç. Dr. Musa Osman KARATOSUN – Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi – Ankara, Türkiye
Arş. Gör. Merve YETİM – Cumhuriyet Üniversitesi – Sivas, Türkiye

Yayın Editörü / Publishing Editor

Arş. Gör. Rabia KOCATAS – Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi – Ankara, Türkiye

Yazım Editörü / Production Editor

Arş. Gör. Hayriye Özlem SÜRER – Ankara Yıldırım Beyazıt – Ankara, Türkiye

Dil Editörü / Language Editor

Arş. Gör. Esra ERDOĞAN ŞAMLIOĞLU – Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi – Ankara, Türkiye

---

Dinler Tarihi İnanç ve Mitoloji Araştırmaları Dergisi yılda iki sayı olarak (Nisan ve Ekim) yayımlanan **ulusal, hakemli ve açık erişimli bilimsel** bir dergidir. Dergide yayımlanan yazıların bilimsel ve hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir. Yayın dili Türkçe ve İngilizcedir. Yazıların yayımlanıp yayımlanmamasından yayın kurulu sorumludur.

History of Religions: Journal for Studies of Belief and Mythology is a scholarly, **national, peer-reviewed, and open-access** journal published biannually (April and October). Authors bear scientific and legal responsibility for their published articles. The publication languages of the journal are Turkish and English. The Editorial Board have all the responsibility and authority to accept or decline the articles.

İçindekiler | Contents

Editörden / From Editor

Araştırma Makaleleri / Research Articles

1-24 | Muhammet ZUHUR

Yosef Albo'ya (ö. 1444) Göre Tevrat'ın Ebediliği

The Eternity of the Torah according to Joseph Albo (d. 1444)

25-51 | Hazan AYDIN

Aguna: Evliliğine Zincirlenmiş Kadın

The Agunah: Chained Woman in Marriage

53-79 | Umut DİNÇ

Eski Çağ Anadolu Epigrafyasında Yahudi İzleri

Jewish Traces in Ancient Anatolian Epigraphy

81-104 | Nesim AYTEPE

Erken Dönem Hıristiyanlarında Okullaşma Çabası:

İskenderiye Hıristiyan Okulunun Kuruluş Süreci

Early Christian Efforts Towards Schooling:

The Founding Process of the Alexandrian Christian School

105-131 | Rumeysa ÇİÇEK

Erken Dönem Hıristiyan Teolojisinde Meryem

Mary in Early Christian Theology

133-152 | Mehmet Emin GÜLER

Antik Mezopotamya'da Rahiplik

Priesthood in Ancient Mesopotamia

153-169 | Tahir MEHTİOĞLU

Sovyet Döneminde Rus Manastırlarına Yönelik Politik Tutum

Political Attitude Towards Russian Monasteries in the Soviet Period

171-195 | Dücane DEMİRTAŞ

Andrew Lang ve Yüce Varlıklar Teorisinin Dört Kökeni

Andrew Lang and the Four Origins of His Supreme Beings Theory

197-223 | Hatice ACAR

Animelerde Japon Dini Fenomenler:

'Blue Eye Samurai' Anime Serisi Örneği

Japanese Religious Phenomena in Animes:

The Example of the Anime Series 'Blue Eye Samurai'

Editörden

Din, insanla birlikte var olan ve onun hayatını bütün boyutlarıyla etkileyen bir olgudur. Bu gerçekliğe öteki kabul edilenleri ve dini anlayışlarını merak etme, araştırma ve anlamlandırma süreçleri eşlik eder. Tarihin babası kabul edilen Herodotos'un uzun yolculuklar neticesinde Mısır başta olmak üzere diğer insanların dinlerini incelemesi, Hindistan'da İslam'ı yaymanın önemli açılımlarından birinin Hinduların dinini öğrenmekten geçtiğini düşünen ve bu amaçla farklı diller öğrenen ve seyahatler yaparak hem Batı'da hem de Doğu'da dinler tarihinin kurucularından kabul edilen Birûni'nin ilgili çalışmaları bunu teyit eden başlıca örnekler arasındadır. Bu doğrultuda dünyadaki bütün dinleri değer yargısız biçimde araştırma iddiasıyla hareket eden Dinler Tarihi modern dönemlerle birlikte dünya ölçeğinde önemli bir disiplin olarak temayüz eder. Türkiye'de de köklü bir bilim dalı haline gelen Dinler Tarihinin modern dönem açısından bakıldığında on dokuzuncu yüzyılın sonlarıyla ilişkilendirilirken günümüze kadar ortaya koydukları çalışmalar yoluyla pek çok dinler tarihçisinin omuzlarında yükseldiği ve yükselmeye devam ettiği gözlemlenir.

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dinler Tarihi anabilim dalı da bu sürece katkı vermeyi, katkı vermek isteyenleri buluşturmayı ve geleceğe yönelik planlamalar ve faaliyetler yapmayı amaçlamaktadır. Bu amaç çerçevesinde farklı üniversitelerden alanında uzman pek çok kıymetli öğretim üyesinin katkısıyla yayın hayatına başlayan ve önemli bir platform olmaya aday olan ASBÜ Dinler Tarihi Dergisi ilk sayısıyla ilgilileri ve okurlarıyla buluşmaktadır. Bu ilk sayıda birbirinden değerli ve emek mahsulü yazılar yer almaktadır. Bunlar, Muhammet Zuhur'un, Orta Çağ'da İspanya'da yaşamış ve görüşleriyle birçok düşünürü etkilemiş bir karakteri konu ettiği *Yosef Albo'ya (ö. 1444) Göre Tevrat'ın Ebediliği*, Hazan Aydın'ın Yahudi kadınların geçmişten günümüze sirayet eden sorunlarından birini incelediği *Aguna: Evliliğine Zincirlenmiş Kadın*, Umut Dinç'in Eski Çağ Anadolu epigrafisinde Yahudi unsurların tespitine odaklanan *Eski Çağ Anadolu Epigrafyasında Yahudi İzleri*, Nesim Aytepe'nin İskenderiye Hıristiyanlarını ve onları müstakil bir okul kurmaya sevk eden sebepleri irdelediği *Erken Dönem Hıristiyanlarında Okullaşma Çabası: İskenderiye Hıristiyan Okulunun Kuruluş Süreci*, Rumeysa Çiçek'in, çeşitli kaynaklara dayalı biçimde Meryem'in Hıristiyanlığın şekillendiği erken dönemde sahip olduğu konumu tespit etmeye çalıştığı *Erken Dönem Hıristiyan Teolojisinde Meryem*, Mehmet Emin Güler'in antik

Mezopotamya'nın rahip sınıfını incelediği *Antik Mezopotamya'da Rahiplik*, Tahir Mehtioğlu'nun Sovyet döneminde Rus Ortodoks Manastırlarının ve mensuplarının yaşadığı süreci ele aldığı *Sovyet Döneminde Rus Manastırlarına Yönelik Politik Tutum*, Düccane Demirtaş'ın dinin menşesine dair on dokuzuncu yüzyıldaki yeni disiplinlerin katkı evrimci yaklaşımları karşısında konumlanan İskoç düşünür Andrew Lang'ın ortaya koyduğu görüşlere dikkat çeken *Andrew Lang ve Yüce Varlıklar Teorisinin Dört Kökeni* ve Hatice Acar'ın bir anime serisinin Japon dini geleneklerini açık ve kapalı nasıl yansıttığını ortaya koymayı hedeflediği *Animelerde Japon Dinî Fenomenler: 'Blue Eye Samurai' Anime Serisi Örneği* adlı makaleleridir.

Günümüzde Dinler Tarihinin önemini ve bu yöndeki çalışmalarını sürdürmenin gereğini vurgulamaya gerek yoktur. Bu hedefle yeryüzündeki dini gelenekleri ve kültürleri dinler tarihi perspektifiyle ele alan ASBÜ Dinler Tarihi dergisi yılda iki defa yayınlanacaktır. Bu itibarla din bilimleri, tarih, felsefe, antropoloji, etnoloji ve arkeoloji gibi alanların araştırmacılarını ve ilgililerini dergimize katkı vermeye davet ediyoruz.

Prof. Dr. Ali Osman KURT

From Editor

Religion is a phenomenon that exists with human beings and affects their lives in all its dimensions. This reality is accompanied by processes of curiosity, research and understanding of others and their religious understandings. Herodotus, who is considered the father of history, studied the religions of other peoples, especially Egypt, as a result of long journeys, and al-Biruni, who thought that one of the important expansions of spreading Islam in India was to learn the religion of Hindus and for this purpose learned different languages and travelled and is considered one of the founders of the history of religions both in the West and in the East, are among the main examples that confirm this. In this direction, the History of Religions, which acts with the claim of researching all religions in the world without value judgment, has emerged as an important discipline on a world scale in modern times. While the History of Religions, which has become a well-established discipline in Turkey, is associated with the late nineteenth century in terms of the modern period, it is observed that it has risen and continues to rise on the shoulders of many historians of religions through their studies until today.

Social Sciences University of Ankara, Faculty of Theology, Department of History of Religions aims to contribute to this process, to bring together those who want to contribute, and to make plans and activities. Within the framework of this purpose, *History of Religions: Journal for Studies of Belief and Mythology*, started its publishing life with the contribution of many valuable faculty members who are experts in their fields from different universities and which is a candidate to be an important platform, meets its readers and those concerned to this field with its first issue. This first issue contains valuable and labour-intensive articles.

These are Muhammet Zuhur's *The Eternity of the Torah according to Joseph Albo (d. 1444)* about a character who lived in Spain in the Middle Ages and influenced many thinkers with his views, Hazan Aydın's *The Agunah: Chained Woman in Marriage*, Umut Dinç's *Jewish Traces in Ancient Anatolian Epigraphy* focusing on the identification of Jewish elements in Ancient Anatolian epigraphy, Nesim Aytepe's *Early Christian Efforts Towards Schooling: The Founding Process of the Alexandrian Christian School*, Rûmeysa Çiçek's *Mary in Early Christian Theology* in which she tries to determine the position of Mary in the early period when Christianity was shaped based on various sources,

Mehmet Emin Güler's *Priesthood in Ancient Mesopotamia* in which he examines the priestly class of ancient Mesopotamia, Tahir Mehtioğlu's *Political Attitude Towards Russian Monasteries in the Soviet Period* in which he deals with the process of Russian Orthodox Monasteries and their members during the Soviet period, Dücane Demirtaş's *Andrew Lang and the Four Origins of His Supreme Beings Theory* ' and Hatice Acar's *Japanese Religious Phenomena in Animes: The Example of the Anime Series 'Blue Eye Samurai'*, which aim to reveal how an anime series reflects Japanese religious traditions explicitly and implicitly.

Today, there is no need to emphasize the importance of the History of Religions and the need to continue studies in this direction. With this aim, the journal of *History of Religions*, which deals with the religious traditions and cultures of the world from the perspective of the history of religions, will be published biannually. In this respect, we invite researchers and interested persons from the fields of religious sciences, history, philosophy, anthropology, ethnology, and archaeology to contribute to our journal.

Prof. Dr. Ali Osman KURT